

БібліоЖиття Хмельниччини

№ 1-2
2018 рік

інформаційний онлайн бюлетень

Новини. Події. Факти

25-27 червня відбулася чергова обласна школа бібліотечного менеджера на тему: **«Роль центральних бібліотек в консолідації зусиль публічних бібліотек регіону»**.

У заході взяли участь директори центральних районних (міських) бібліотек та директори (завідуючі) центральних бібліотек ОТГ, які є правонаступниками ЦРБ. Роботу розпочали на базі Теофіпольської ЦРБ за участю представників Теофіпольської районної ради і райдержадміністрації.

У презентаціях та виступах фахівців обласних бібліотек проаналізовано роль центральних бібліотек в реалізації адміністративної реформи та наданні бібліотечних послуг, обласного відділення Української бібліотечної асоціації у професійному розвитку бібліотекарів. В програмі цього дня відбулося знайомство з досвідом роботи Новоставецької сільської та Базалійської міської бібліотек.

Наступних два дні учасники працювали на базі бібліотек Білогірського району, де пройшли громадські обговорення у форматі круглого столу **«Розробка Плану дій щодо реалізації на Хмельниччині Програми адвокаційної діяльності Української бібліотечної асоціації на 2017-2021 роки «Дієва бібліотека – успішна громада»**. У них взяли участь представники владних структур, закладів культури, громадських об'єднань, засобів масової інформації, активні мешканці селища.

Учасники семінару ознайомилися з інформаційними матеріалами щодо створення кращого колективного

рення громадських організацій, основ академічної доброчесності та новинної грамотності, переглянули презентації щодо досвіду бібліотек України по розвитку туризму, працювали на тренінгах та у майстер-класах за матеріалами школи бібліотечної журналістики, обмінялися досвідом під час обговорень та дискусій.

У Білогірському районі базами для проведення семінару стали бібліотеки сіл Жемелинці та смт Ямпіль.

Під час семінару відбулись:

• акція **«Фотосушка»**, метою якої стало представ-

лення кращого колективного

фото на тему **«Бібліодозвілля: уміємо працювати, уміємо й відпочивати»**. Переможцем стало фото Старокостянтинівської ЦБС під назвою **«Ми підкорили Говерлу!»**;

• конкурс серед директорів ЦБС, ЦРБ та ЦМБ області на кращий документальний відеофільм **«Формула успішного менеджера»**, що пройшов в рамках кінофестивалю **«Best librarian managers»**. Переможцем став Кондратюк О. М. - директор Краси́лівської ЦБ міської ОТГ.

На завершення підведено підсумки домашнього завдання, визначено пріоритети на майбутнє та передано естафету школи бібліотечного менеджера - 2019 у Волоцький район.

У ВИПУСКУ:

- Новини. Події. Факти
- Проект «Культура академічної доброчесності: роль бібліотек»
- Результати загальнообласного дослідження
- Династія бібліотекарів—за покликом душі
- Клуб активних жінок
- Децентралізація бібліотек Хмельниччини

Проект УБА «Культура академічної доброчесності: роль бібліотек»

У 2016 р. УБА започаткувала проект «Культура академічної доброчесності: роль бібліотек» за підтримки Посольства США в Україні. Він спрямований на включення бібліотек різних типів, видів, підпорядкування у процес формування в суспільстві культури академічної доброчесності, запобігання проявам шахрайства, плагіату, корупції у сфері освіти та науки, зокрема, в школах і університетах.

Ця діяльність є частиною загального Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні, який реалізують Американські ради з освіти за участю Міністерства освіти і науки України та за підтримки Посольства США в Україні.

У 2018 р. УБА розроблено та апробовано програму підвищення кваліфікації працівників бібліотек «Академічна доброчесність та бібліотеки».

У межах проекту підготовлені методичні, довідкові, інформаційні матеріали за різною тематикою, дотичною до проведення чесного та якісного навчання і дослідження. Ці матеріали можуть бути використані бібліотеками для інформування та проведення освітніх заходів.

Ще одним важливим напрямом, над яким будуть працювати бібліотеки, є включення до інформаційних навчальних курсів у

навчальних закладах для учнів, студентів і аспірантів, які проводять бібліотеки, кола питань, спрямованих на формування культури доброчесності та навичок із її дотримання.

Українська бібліотечна асоціація також розробила інформаційну листівку, що розкриває зміст проекту та основні компоненти академічної доброчесності. Її Ви можете використовувати у просвітницькій роботі з питань академічної доброчесності для Ваших користувачів.

Більш детально ознайомитися з інформацією по даному питанню та завантажити електронний варіант листівки можна на сайті УБА за посиланням <https://ula.org.ua/255-programi-proekti/3582-kultura-akademichnoi-dobrochesnosti-rol-bibliotek>

Довідково:

Академічна доброчесність — це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Порушення академічної доброчесності:

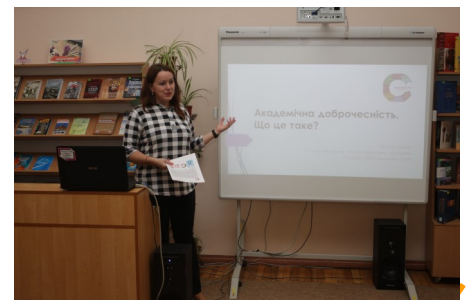
- **академічний плагіат** - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- **самоплагіат** - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- **фабрикація** - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі

або наукових дослідженнях;

- **фальсифікація** - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- **списування** - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- **обман** - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- **хабарництво** - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- **необ'єктивне оцінювання** - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Інформація з Вікіпедії <https://uk.wikipedia.org/wiki/Доброчесність>

В рамках проекту у 2018 році працівниками Регіонального тренінгового центру Хмельницької ОУНБ проведено 10 тренінгових занять для 245 працівників бібліотек області.

Результати загальнообласної розвідки «Розширення асортименту послуг бібліотек області на основі використання нових інформаційних технологій»

Метою дослідження стало розширення асортименту сучасних послуг у бібліотеках області на основі використання нових інформаційних технологій та врахування думки користувачів і бібліотекарів.

Завдання дослідження:

•**вивчити** думку респондентів щодо послуг бібліотек з використанням нових інформаційних технологій;

•**визначити:**

1. послуги, які респонденти хотіли б отримувати у бібліотеках;

2. послуги з використанням інформаційних технологій, що найчастіше використовуються користувачами;

3. послуги з використанням інформаційних технологій, що найчастіше використовуються бібліотечними працівниками;

•**розробити** рекомендації щодо розвитку і впровадження послуг, які є найбільш актуальними для користувачів (респондентів) бібліотек.

Об'єктом дослідження стали користувачі бібліотек Хмельниччини та бібліотечні фахівці.

Предметом дослідження були потрєби респондентів у послугах з використанням нових інформаційних технологій.

Вирішення поставлених бібліотек завдань вимагало застосування методу онлайн-анкетування. Для реалізації дослідження були розроблені анкети в програмі Google form.

Детальніше з результатами проведення дослідження можна ознайомитися на сторінці «Соціологічні дослідження» на сайті Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки у розділі «Бібліотекарю» за посиланням

<http://www.ounb.km.ua/biblio/soc/index.php>

Висновки та рекомендації.

Часткова автоматизація та впровадження нових інформаційних технологій дозволили у 27 % бібліотек області розширити сферу послуг, які надаються користувачам.

Разом із традиційними бібліотечними послугами, бібліотеки мають можливість надавати сервісні послуги: відправлення або приймання повідомлень електронною поштою; користування послугами Інтернет та комп'ютерами бібліотеки, скайп-зв'язком; пошук інформації в мережі Інтернет на замовлення; користування електронними послугами (оплата комунальних та інших послуг, дистанційне навчання, електронна доставка документів) та ін.

Застосування сучасних інтернет-технологій дозволяє використання як віддалених зовнішніх ресурсів, так і надання власних ресурсів для віддалених користувачів.

Надання громадянам розширеного асортименту послуг на основі використання нових інформаційних технологій через мережу публічних бібліотек стає актуальною темою сьогодення та невід'ємною потребою у більшій частини користувачів

бібліотек.

Наявність сучасних послуг у публічних бібліотеках є особливо важливою для тих, хто не має високошвидкісного Інтернету або взагалі не має комп'ютера у себе вдома та тих, у кого не вистачає технічних навичок, які потрібні для роботи з комп'ютерною технікою та мережею Інтернет.

На сьогодні першочерговим завданням для бібліотек області є:

•налагодити партнерські стосунки з органами місцевого самоврядування для повноти забезпечення жителів області доступом до сучасних електронних послуг через бібліотеки (придбання техніки, підключення до Інтернету);

•запланувати проведення навчання мешканців громад інформаційної грамотності, навичкам користування публічною інформацією через Інтернет, електронній взаємодії з владою;

•формувати тематичні веб-ліографічні покажчики із популяризації різноманітних е-послуг та електронної доставки документів;

•надавати тематичні консультації з питань використання доступу до е-послуг органів державної влади, місцевого самоврядування, правоохоронних органів та інших організацій;

•популяризація освітніх платформ дистанційного навчання;

•організувати в бібліотеках пункти скайп-консультування з правової тематики та ін.

*Наталія Поліщук,
головний бібліотекар з питань соціологічних досліджень та розвитку РТЦ
Хмельницької ОУНБ*

*Валентина Маковська,
заступник директора з наукової роботи та
інформатизації
Хмельницької ОУНБ*

Династія бібліотекарів—за покликом душі

Коли людина любить свою професію, з радістю і усмішкою повертається з роботи, користується повагою серед людей – тоді вона несе додому заряд щастя, успішності, зацікавлюючи свою дитину, захоплюючи своєю справою. Саме так династію бібліотекарів продовжили від дідуся до онучки сім'ї Тиж та Слободян.

Глушковецька сільська бібліотека Ярмолинецького району заснована в повоєнні роки. Очолив її молодий любитель книги Тиж Юхим Мартинович. Сам родом із

с. Гірчична Дунаєвського району Хмельницької області. Народився у 1919 році, пройшов всю Другу світову війну, отримав багато нагород.

Одружившись, Юхим Мартинович пішов працювати за покликом душі – у бібліотеку, яку відкрив 1 жовтня 1948 року. На початку свого існування бібліотека налічувала всього 200 книг і розміщувалась у малесенькій кімнатці сільського клубу. З кожним роком фонд бібліотеки зростав і у 1950 році налічував 1790 книг.

Не маючи фахової освіти Юхим Мартинович вирішив вступити до Кам'янець-Подільського культосвітнього училища на заочне відділення.

Всі наступні роки вже не просто любитель, але й фахівець бібліотечної справи Юхим Мартинович мріяв про нове, більш пристосоване приміщення для бібліотеки. Але такого приміщення не бу-

ло. Тоді бібліотекар вирішив самостійно почати будівництво книгозбірні. Він самотужки збирав будівельні матеріали, залучав до роботи своїх читачів. Робили цеглу із саману, сушили, потім склали гіркою. Побачивши старання бібліотекаря голова колгоспу також не залишився осторонь: допоміг з деревом та шифером. І так своїми силами була збудована бібліотека, яку урочисто відкрили у 1960 році. На той час фонд налічував вже біля 9 тис. примірників книг.

За хороші показники в бібліотечному обслуговуванні населення Тиж Ю. М. був неодноразово нагороджений обласними та районними відзнаками.

У 1978 році бібліотека увійшла до складу Ярмолинецької централізованої бібліотечної системи.

У 1979 році, зі стажем 31 рік бібліотечної роботи, Тиж Юхим Мартинович йде на заслужений відпочинок, передаючи свої знання та любов до професії бібліотекаря своїй доньці — Лісовській Аллі Юхимівні, яка прийняла від батька бібліотеку.

Народилась Алла Юхимівна у 1955 році. Ще навчаючись в школі твердо вирішила продовжити справу свого батька. Пішла працювати в бібліотеку і одразу ж вступила до Кам'янець-Подільського училища культури на заочне відділення бібліотечного факультету, яке закінчила у 1981 році.

З 1997 року по даний час завідуючою бібліотекою-філіалом с. Глушківці працює Тиж Алла Юхимівна.

Неодноразово нагороджувалась відзнаками.

При бібліотеці діє клуб за інтересами «Любава», без якого не відбувається жоден захід у бібліотеці та за її межами.

Династію дідуся та мами продовжує донька Аллі Юхимівни Олена Слободян, яка також вступає до Кам'янець-Подільського училища культури. Ще з дитинства Олена Леонідівна допомагала мамі у

бібліотеці: розкладала за номерами та підшивала періодичні видання, записувала у формуляри книги, що брали читачі та найулюблені-

шою роботою було – заповняти інвентарну книгу та вписувати нові книги, що надійшли до бібліотеки.

Слободян Олена Леонідівна народилась 20 березня 1975 року в с. Троїцьке Біляївського району Одеської області. Після закінчення школи пішла працювати бібліотекарем в Глушковецьку сільську бібліотеку. Закінчила Кам'янець-Подільське училище культури. Потім працювала в шкільній бібліотеці, методистом Ярмолинецького районного будинку культури, музейним працівником та спеціалістом відділу культури Ярмолинецької райдержадміністрації. В 2010 році закінчила НАКККіМ. З 2014 року працювала методистом Ярмолинецької ЦРБ. У квітні 2017 року

призначена на посаду директора Ярмолинецької ЦБС.

Олена Слободян,
директор Ярмолинецької ЦБС

Клуб активних жінок «Намисто»

З 27 грудня 2015 року при Грицівській селищній бібліотеці діє клуб активних жінок «Намисто» (керівник Надія Овчарук).

Девіз клубу: «Кожна жінка – перлина».

Мета: об'єднати жінок, які пишаться, поважають та сприяють розвитку культурної спадщини українського народу.

Членами клубу «Намисто» є 10 активних жінок різного віку – від 35 до...

Завдання клубу:

- відтворювати та популяризувати кращі культурні надбання України, отримані нами у спадок;

- об'єднавшись за спільними інтересами, навчатись краще розуміти один одного;

- підтримувати українські стародавні традиції з метою підняття патріотичного духу;

- зберігаючи власну самобутність, історію, впевнено йти шляхом утвердження сильного громадянського суспільства;

- обмінюючись досвідом, надавати можливість бажаючим самореалізуватись і брати участь у творчих виставках;

- відчуваючи безмежну любов до України, ставити перед собою амбітні цілі та грандіозні плани.

Протягом 2016 року було проведено 48 засідань, а в 2017 році - 21 засідання.

В результаті діяльності клубу були організовані презентації,

краєзнавчі посиденьки та вечори, майстер-класи з виготовлення ляльок-мотанок, листівок, ангелят з ниток, оригінальних жіночих прикрас: намисто з бісеру і стрічок, брошки з лляної тканини із декупажем по тканині, витинанки, новорічно-різдвяні прикраси та подарунки і багато іншого.

Матеріали про діяльність клубу «Намисто» постійно презентуються в бібліотеці, на виставках селища, в соціальних мережах та на [веб-сайті бібліотеки](#).

2018 рік в Україні оголошено Роком охорони культурної спадщини. На організаційному засіданні клубу «Намисто» було

прийнято рішення спрямувати діяльність клубу на 2018 рік в напрямку відродження традицій прикрашати домівки оберегами, адже саме слово «Оберіг» означає «Захист». Стара українська хата є справжнім скарбом та дзеркалом минулого. Дім захищає не лише від негоди, але й від зла, адже сама українська хата це вже оберіг кожної родини. Звичай прикрашати домівки

оберегами походить з сивої давнини. Наші предки виготовляли

їх власноруч із природного матеріалу. Такі обереги захищали оселю від лихого ока, несли добробут, мир, любов та навіть лікували.

Учасники клубу «Намисто» в січні виготовляли мішечки добробуту, в лютому –

посуд, в березні – писанки та Великодні дерева, в квітні – дзвіночки, як захисний купол небес, в травні – віники, а також маковійчики, підковки, дідухи, ляльки-мотанки, намисто, дівочі віночки та інші обереги.

Уже з січня в Грицівській селищній бібліотеці розпочала діяти майстерня-крамничка «Намисто», де кожен бажаючий має можливість виготовити оберіг власноруч або замовити його в майстринь клубу. У крамничці представлені кращі вироби майстринь.

*Валентина Грабарчук,
завідуюча Грицівською селищною бібліотекою Грицівської селищної ОТГ*

Децентралізація бібліотек Хмельниччини

Реформа в Хмельницькій області розпочалася наприкінці 2015 року. Волочеський, Полонський, Славутський, Летицький райони стали першими, де відбулася децентралізація. На кінець 2017 року в області було створено і діяло 26 ОТГ.

Протягом 2017-2018 років створено ще 15 ОТГ, а саме: в Білогірському (Білогірська селищна), Городоцькому (Городоцька міська), Деражнянському (Вовковинецька сільська), Дунаєвському (Смотрицька сільська), Кам'янець-Подільському (Жванецька, Слобідко-Кульчиївецька, Староушицька сільські), Краси́лівському (Красилівська міська, Антонінська селищна), Славутському (Крупецька сільська), Хмельницькому (Олешинська, Шаровечківська сільські), Шепетівському (Грицівська селищна), Ярмолинському (Баламутівська, Солобоковецька сільські) районах.

Станом на серпень 2018 року в області створена 41 об'єднана територіальна громада (ОТГ). Об'єднання пройшло в 16 районах з 20 (80%), з них:

- ◆ міських ОТГ – 5;
- ◆ селищних ОТГ – 14;
- ◆ сільських ОТГ – 22.

До складу громад увійшли 425 бібліотек.

Із загальної кількості бібліотек ОТГ:

- ◆ 13 - центральних бібліотек ОТГ (Волочеська, Городоцька, Дунаєвська, Краси́лівська, Полонська, Понінківська міські ОТГ, Білогірська, Летицька, Меджибізька, Новоушицька, Старосинявська, Чемеровецька селищні ОТГ та Гуменецька сільська ОТГ);
- ◆ 9 - центральних бібліотек для дітей;
- ◆ 16 - міських філій;
- ◆ 387 - сільських бібліотек.

Для забезпечення обслуговування користувачів діють 84 бібліотечних пункти та 11 клубів-бібліотек.

Методичне забезпечення (підвищення кваліфікації, комплектування, обробка літератури) для 213 бібліотек, які знаходяться в межах районів, але не увійшли до складу ОТГ, здійснюють ЦБ ОТГ, як бібліотеки правонаступники ЦРБ.

При ОТГ створюються відділи/сектори освіти, молоді та спорту, культури та туризму.

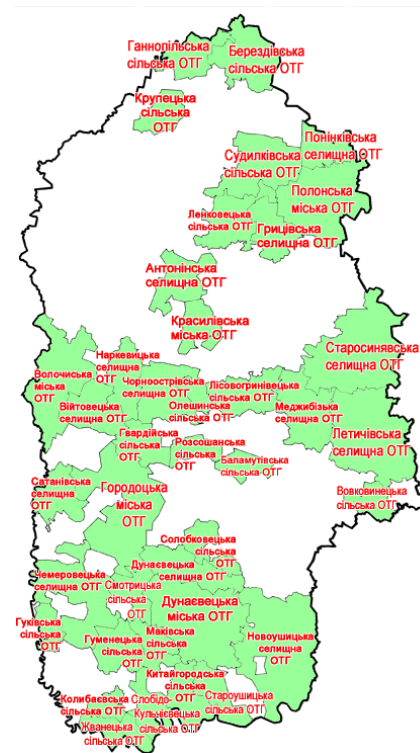
Найменшими є Вовковинецька, Понінківська, Розсошанська, Шаровечківська сільські ОТГ, які налічують по 3 бібліотеки. Найбільші – Новоушицька селищна – 28, Чемеровецька селищна – 26, Летицька селищна ОТГ – 23 бібліотеки та Городоцька міська – 24, Волочеська міська – 21, Дунаєвська міська ОТГ – 20 бібліотек.

В рамках децентралізації повністю збережено межі Старосинявського, Дунаєвського та Летицького районів, проте, якщо Старосинявський район повністю відповідає межах ОТГ, то

Летицький поділено на дві ОТГ – Летицьку та Меджибізьку селищні ОТГ; Дунаєвський поділено на чотири ОТГ – Дунаєвську міську, Дунаєвську селищну, Маківську та Смотрицьку сільські ОТГ.

Більш детально з процесом децентралізації бібліотек області можна ознайомитися на сайті Хмельницької ОУНБ за посиланням http://ounb.km.ua/drugie/otg_map/

В рамках проекту Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого «Публічна бібліотека об'єднаної територіальної громади» розпочав свою роботу однойменний блог <http://oth.nplu.org/>. На ньому Ви познайомитесь з найкращими практиками та якісними змінами в бібліотечній сфері України.

Видавець: інформаційний онлайн бюлетень відділу науково-методичної роботи та інновацій у бібліотечній справі Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки

Укладач: Полішук Н.П.

Адреса: м. Хмельницький, 29000, вул. Героїв Майдану, 28

Тел.: (0382) 79-56-40

E-mail: nmvkmoblbib@gmail.com

Веб-сайт: <http://ounb.km.ua/>